

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод в суббасейні Прип'яті та середнього Дніпра за липень 2020 року

Моніторинг поверхневих вод в суббасейні Прип'яті протягом липня проводився на 6 масивах, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення та 7 транскордонних ділянках водотоків, визначених відповідно до міждержавних угод про співробітництво на транскордонних водних об'єктах.

Крім того, у межах Житомирської області в суббасейні середнього Дніпра проводився моніторинг 5-ти масивів забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення.

За результатами проведених досліджень гідрохімічний стан води знаходився на задовільному рівні з незначними сезонними змінами якісних хімічних та фізико-хімічних показників води, які характерні для літнього періоду.

Основні фактори які вплинули на якісний стан води, це інтенсивні опади у I та II декаді липня, сезонні (літні) гідробіологічні та гідрохімічні процеси, як наслідок у річках суббасейну Прип'яті та в річках Возня та Ірша (Малинське водосховище) водозбірні басейни яких заболочені відмічався ріст заліза загального, разом з тим мало місце зниження органічного забруднення по усіх створах, крім р. Уж.

Слід відмітити, що інтенсивність «цвітіння» води на даний момент спостерігається тільки в річках Гнилоп'ять та Тетерів і є набагато нижчою ніж у попередні роки.

У порівняльних значеннях за основними показниками якості води протягом липня, в середньому, складала:

- з попереднім місяцем червнем 2020 року – на рівні аналогічного стану, з тенденцією до ранньо-сезонного покращення якості води.

- з відповідним періодом 2019 року – покращення стану.

Значення вмісту розчиненого у воді кисню протягом липня знаходився у межах норми і в середньому складала: суббасейну Прип'яті 2,44-9,04 мгО₂/дм³, та суббасейн середнього Дніпра до 7,92-9,28 мгО₂/дм³.

Лише у створі р. Случ, с. Чернелівка, питний в/з м. Хмельницького продовжується фіксуватися порушення кисневого режиму, який становить 2,44 мгО₂/дм³ при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод у суббасейні Прип'яті порівняно з червнем 2020 року:

Новоград-Волинське водосховище на р.Случ, питний водозабір м.Новоград-Волинський. Якісний стан питного водосховища суттєвих змін не зазнає, фіксується зниження органічного забруднення за ХСК з 35,36 до 31,10 мгО/дм³, сульфатів з 54 до 32 мг/дм³, марганцю з 0,096 до 0,088 мг/дм³ та сполук нітрогенної групи, а саме нітрогену загального з 1,05 до 0,66 мг/дм³, нітрогену нітритного з 0,015 до 0,010 мг/дм³ і нітрогену нітратного з 0,65 до 0,23 мг/дм³. Разом з тим і надалі визначається ріст заліза загального з 0,552 до 0,595 мг/дм³ та фосфору ортофосфатів з 0,029 до 0,043 мг/дм³.

р.Уж, питний водозабір м. Коростень. Якісний стан водосховища дещо змінився, фіксується ріст органічного забруднення за показниками ХСК з 22,04 до 29,16 мгО/дм³, БСК₅ з 2,48 до 2,64 мгО₂/дм³, заліза загального з 1,150 до 1,815 мг/дм³, нітрогену амонійного з 0,27 до 0,39 мг/дм³, марганцю з 0,149 до 0,180 мг/дм³. При цьому нітроген нітритний знизився з 0,011 до 0,007 мг/дм³, нітроген нітратний з 0,40 до 0,23 мг/дм³ та сульфати з 51 до 48 мг/дм³.

р. Турія, 125 км, питний в/з м. Ковель. Якісний стан питного водозбору погіршився, фіксується підвищення органічного забруднення за показником ХСК з 22,1 до 30,20 мгО/дм³, БСК₅ з 3,10 до 5,85 мгО₂/дм³, вмісту нітрогену амонійного з 1,30 до 1,45 мг/дм³, нітритів з 0,080 до 0,129 мг/дм³, сульфатів з 42,15 до 50,35 мг/дм³, фосфатів з 0,070 до 0,187 мг/дм³, заліза загального з 0,130 до 0,300 мг/дм³ та хлоридів з 20,81 до 24,28 мг/дм³. При цьому знизився вміст нітрогену нітратного

з 7,85 до 5,64 мг/дм³. Вміст розчиненого у воді кисню знизився з 7,85 до 5,64 мгО₂/дм³.

р. Стир, 308 км, питний в/з м. Луцьк. Якісний стан питного водозабору погіршився. Фіксується підвищення органічного забруднення за показниками ХСК з 20,35 до 54,95 мгО/дм³, БСК₅ з 3,20 до 6,12 мгО₂/дм³, вмісту заліза загального з 0,120 до 0,330 мг/дм³, нітритів з 0,065 до 0,089 мг/дм³, сульфатів з 40,12 до 46,20 мг/дм³ та фосфатів з 0,084 до 0,530 мг/дм³. Разом з тим знизився вміст азоту амонійного з 1,15 до 0,82 мг/дм³, нітратів з 4,1 до 1,28 мг/дм³ та хлоридів з 17,34 до 12,14 мг/дм³. Вміст марганцю без змін і відповідно становить 0,01 мг/дм³. Вміст розчиненого у воді кисню знизився з 7,35 до 5,30 мгО₂/дм³.

р. Хомора, питний в/з м. Полоне Хмельницькій області. Якість поверхневої води покращилась за вмістом органічного забруднення за показниками ХСК з 18,5 до 16,00 мгО/дм³, БСК₅ з 5,35 до 4,60 мгО₂/дм³, вмістом нітрогену амонійного з 1,59 до 1,12 мг/дм³, нітритів з 0,254 до 0,0 мг/дм³, заліза загального з 0,060 до 0,043 мг/дм³, сульфатів з 16,55 до 15,10 мг/дм³ та марганцю з 0,070 до 0,050 мг/дм³. Крім того підвищився вміст нітратів з 0,79 до 1,13 мг/дм³ та фосфатів з 0,164 до 0,171 мг/дм³. Кольоровість води знизилась до 7 градусів. Вміст розчиненого у воді кисню підвищився з 7,12 до 8,10 мгО₂/дм³.

р. Случ, с. Чернелівка, питний в/з м. Хмельницький. Фіксується зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 25,0 до 12,5 мгО/дм³, БСК₅ з 6,65 до 3,30 мгО₂/дм³, вмісту нітрогену амонійного з 1,910 до 0,541 мг/дм³, фосфатів з 0,109 до 0,098 мг/дм³, заліза загального з 0,127 до 0,115 мг/дм³, хлоридів з 80,40 до 40,20 мг/дм³ та марганцю з 0,086 до 0,0 мг/дм³. Разом з тим підвищився вміст нітрогену нітритного з 0,024 до 0,035 мг/дм³, нітрогену нітратного з 1,18 до 1,49 мг/дм³ та сульфатів з 10,93 до 15,40 мг/дм³. Вміст розчиненого у воді кисню підвищився до 2,44 мгО₂/дм³ при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.

р.Уборть, с. Рудня Хочинська, кордон з Республікою Білорусь. Якісний стан поверхневої води суттєвих змін не зазнає. Фіксується незначне зниження органічного забруднення за ХСК з 46,29 до 42,77 мгО/дм³ і БСК₅ з 3,44 до 3,28 мгО₂/дм³, вмісту марганцю з 0,112 до 0,07 мг/дм³, нітрогену загального з 1,55 до 0,90 мг/дм³, нітрогену амонійного з 0,49 до 0,39 мг/дм³, нітрогену нітритного з 0,031 до 0,007 мг/дм³ та нітрогену нітратного з 1,03 до 0,50 мг/дм³. Кольоровість води підвищилась з 125 до 350 градусів, як результат, вміст заліза загального зріс з 1,392 до 3,932 мг/дм³, а фосфор ортофосфатів з 0,014 до 0,033 мг/дм³.

р. Прип'ять, 570 км, с. Сенчиці – якість води покращилась, фіксується зниження показників, які характеризують органічне забруднення ХСК з 24,55 до 20,91 мгО/дм³, БСК₅ з 3,01 до 2,79 мгО₂/дм³, а також азоту амонійного з 0,857 до 0,186 мг/дм³, сульфатів з 27,75 до 21,81 мг/дм³, нітритів з 0,030 до 0,017 мг/дм³, заліза загального з 0,583 до 0,208 мг/дм³. Разом з тим підвищився вміст нітратів з 0,960 до 1,365 мг/дм³, фосфатів з 0,009 до 0,050 мг/дм³, хлоридів з 15,60 до 21,98 мг/дм³ та кальцію з 68,14 до 90,18 мг/дм³. Вміст розчиненого у воді кисню знизився з 7,23 до 6,50 мгО₂/дм³.

р. Стир, права притока р. Прип'ять, 48 км, с. Зарічне – якість води покращилась майже за всіма показниками. Відмічається зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 23,63 до 22,73 мгО/дм³, БСК₅ з 3,29 до 3,15 мгО₂/дм³, вмісту азоту амонійного з 0,744 до 0,257 мг/дм³, фосфатів з 0,100 до 0,038 мг/дм³, нітритів з 0,311 до 0,020 мг/дм³, нітратів з 1,365 до 1,230 мг/дм³ та заліза загального з 0,125 до 0,095 мг/дм³. Вміст розчиненого у воді кисню знизився з 7,51 до 6,87 мгО₂/дм³.

р. Горинь, права притока р. Прип'ять, 67 км, с. Висоцьк – якість води покращилась. Відмічається зниження у воді органічного забруднення за показниками ХСК з 21,82 до 20,00 мгО/дм³, БСК₅ з 3,17 до 2,11 мгО₂/дм³, вмісту азоту амонійного з 0,522 до 0,237 мг/дм³, нітритів з 0,055 до 0,028 мг/дм³, нітратів з 1,395 до 1,020 мг/дм³, сульфатів з 23,65 до 20,78 мг/дм³, фосфатів з 0,300 до 0,024 мг/дм³, хлоридів з 21,98 до 18,43 мг/дм³, кальцію з 100,2 до 86,17 мг/дм³ та ріст

вмісту заліза загального з 0,112 до 0,158 мг/дм³. Вміст розчиненого у воді кисню - 6,38 мг О₂/дм³.

р.Ствига, права притока р. Горинь, 95 км, с. Познань – якість води покращилась за вмістом азоту амонійного з 0,394 до 0,200 мг/дм³, нітритів з 0,099 до 0,032 мг/дм³, нітратів з 1,590 до 0,90 мг/дм³, фосфатів з 0,473 до 0,054 мг/дм³ та хлоридів з 26,23 до 15,60 мг/дм³. Разом з тим фіксується незначне зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 21,82 до 20,91 мгО/дм³, БСК₅ з 2,93 до 2,18 мгО₂/дм³ та підвищення заліза загального з 0,054 до 0,149 мг/дм³, сульфатів з 22,84 до 23,56 мг/дм³. Вміст розчиненого у воді кисню – 7,11 мг О₂/дм³.

р. Льва, права притока р.Ствига, 100 км, с. Переброди- якість води покращилась за всіма показниками. Відмічається зниження у воді органічного забруднення за показниками ХСК з 22,73 до 21,82 мгО/дм³, БСК₅ з 3,11 до 2,49 мгО₂/дм³, вмістом азоту амонійного з 1,074 до 0,255 мг/дм³, нітритів з 0,049 до 0,029 мг/дм³, нітратів з 1,680 до 1,080 мг/дм³, заліза загального з 1,218 до 0,172 мг/дм³, фосфатів з 0,150 до 0,082 мг/дм³ та сульфатів з 27,98 до 22,22 мг/дм³. Вміст розчиненого у воді кисню - 7,42 мг О₂/дм³.

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод у суббасейні середнього Дніпра порівняно з червнем 2020 року:

Водосховище «Відсічне» на р.Тетерів, питний водозабір м.Житомира. Якісний стан водосховища характеризується як стабільний, показники, які характеризують органічне забруднення без змін і знаходяться на рівні ХСК- 30,72 мгО/дм³, БСК₅ - 3,04 мгО₂/дм³, визначається зниження вмісту заліза загального з 0,471 до 0,450 мг/дм³, сульфатів з 58 до 42 мг/дм³, нітрогену загального з 0,50 до 0,45 мг/дм³, нітрогену нітритного з 0,007 до 0,004 мг/дм³ та нітрогену нітратного з 0,24 до 0,12 мг/дм³.

Іршанське водосховище на р. Ірша, питний водозабір смт. Нова Борова. Якісні показники суттєвих змін не зазнають. Визначається зниження вмісту заліза загального з 0,223 до 0,212 мг/дм³, нітрогену нітритного з 0,006 до 0,003 мг/дм³, нітрогену нітратного з 0,16 до 0,10 мг/дм³. Показники ХСК і БСК₅ на рівні червневих значень і становлять відповідно 25,27 мгО/дм³ та 2,48 мгО₂/дм³, решта без змін.

Малинське водосховище на р. Ірша, питний водозабір м. Малина. Якісний стан питного водосховища характеризується як стабільний, відмічається зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 27,04 до 23,33 мгО/дм³ і БСК₅ з 2,56 до 2,40 мгО₂/дм³, марганцю з 0,339 до 0,140 мг/дм³ та сульфатів з 131 до 90 мг/дм³. При цьому вміст заліза загального зріс з 0,297 до 0,430 мг/дм³ та фосфор ортофосфатів з 0,012 до 0,033 мг/дм³.

Вознянське водосховище на р. Возня, питний водозабір м. Малина. Якісні показники стабільні, ХСК знизилось з 29,12 до 27,22 мгО/дм³, а БСК₅ з 2,72 до 2,56 мгО₂/дм³, сполуки нітрогенної групи без суттєвих змін. Має місце підвищення заліза загального з 0,918 до 1,694 мг/дм³ та марганцю з 0,125 до 0,220 мг/дм³.

Бердичівське водосховище на р. Гнилоп'ять, питний водозабір м. Бердичева. Фіксується зниження сполук нітрогенної групи, а саме нітрогену загального з 0,49 до 0,36 мг/дм³, нітрогену амонійного з 0,22 до 0,13 мг/дм³, нітрогену нітритного з 0,005 до 0,003 мг/дм³, нітрогену нітратного з 0,27 до 0,23 мг/дм³ крім того сульфатів з 61 до 45 мг/дм³, заліза загального з 0,331 до 0,250 мг/дм³ і марганцю з 0,064 до 0,048 мг/дм³.

Разом з тим визначається погіршення води за органічними речовинами ХСК з 33,28 до 38,08 мгО/дм³, БСК₅ з 3,36 до 3,44 мгО₂/дм³ та вмістом фосфору ортофосфатів з 0,016 до 0,105 мг/дм³.

Інформація щодо основних хімічних та фізико-хімічних показників за липень 2020 року
наведена в таблиці:

Назва створу	Дата відбору	Температура, °С	Фактичні величини основних показників якості води								
			Сульфати, мг/дм ³	Фосфати, мг/дм ³	Розчинений кисень, мгО ₂ /дм ³	Кольоровість, градус	Нітроген амонійний, мг/дм ³	ХСК, мгО/дм ³	БСК, мгО ₂ /дм ³	Залізо заг., мг/дм ³	Марганець, мг/дм ³
СУББАСЕЙН РІЧКИ ПРИП'ЯТЬ:											
р.Случ, 203 км, питний в/з м.Новоград - Волинський	16.06.2020	20	54	0,029	9,76	65	0,39	35,36	3,36	0,552	0,096
	10.07.2020	21	32	0,043	8,56	65	0,42	31,10	3,04	0,595	0,088
р.Уж, права притока р.Прип'ять,172 км, питний в/з м.Коростень	09.06.2020	20	51	0,052	8,96	80	0,27	22,04	2,48	1,023	0,149
	08.07.2020	22	48	0,055	8,24	80	0,39	29,16	2,64	1,815	0,180
р. Турія, 125 км, питний в/з м.Ковель	17.06.2020	19	42,15	0,07	7,85	20	1,30	22,1	3,10	0,13	0,01
	24.07.2020	17	50,35	0,187	5,64	30	1,45	30,20	5,85	0,30	0,01
р. Стир, 308 км, питний в/з м.Луцьк	16.06.2020	20	40,12	0,084	7,35	20	1,15	20,35	3,20	0,12	0,01
	23.07.2020	17	46,2	0,53	5,3	25	0,82	54,95	6,12	0,33	0,01
р. Случ, с.Чернелівка, питному в/з м. Хмельницький	25.06.2020	20	10,93	0,150	0,67	16	1,91	25,0	6,65	0,127	0,086
	09.07.2020	17	15,4	0,098	2,44	14	0,541	12,5	3,30	0,115	0,0
р. Хомора, питному в/з м. Полоне	25.06.2020	24	16,55	0,164	7,12	18	1,59	18,5	5,35	0,060	0,07
	09.07.2020	20	15,1	0,110	8,10	7	1,12	16,0	4,60	0,043	0,05
р. Уборть, с.Рудня Хочинська, кордон з Республікою Білорусь	04.06.2020	11	38	0,014	10,16	125	0,49	46,29	3,44	1,392	0,112
	07.07.2020	22	32	0,033	9,04	350	0,39	42,77	3,28	3,932	0,070
р. Прип'ять, 570 км, с. Сенциці	11.06.2020	14	27,75	0,009	7,23	24	0,857	24,55	3,01	0,583	-
	14.07.2020	15	21,81	0,050	6,50	23	0,186	20,91	2,79	0,208	-
р. Стир, права притока р. Прип'ять, 48 км, с. Зарічне	11.06.2020	15	27,96	0,100	7,51	23	0,744	23,63	3,29	0,125	-
	14.07.2020	15	23,35	0,038	6,87	23	0,257	22,73	3,15	0,095	-
р. Горинь, права притока р. Прип'ять, 67 км, с. Висоцьк	11.06.2020	15	23,65	0,300	6,35	23	0,522	21,82	3,17	0,112	-
	13.07.2020	15	20,78	0,024	6,38	23	0,237	20,00	2,11	0,158	-
р.Ствига, права притока р. Горинь, 95 км, с.Познань	11.06.2020	14	22,84	0,473	7,21	24	0,394	21,82	2,93	0,054	-
	13.07.2020	15	23,56	0,054	7,11	25	0,200	20,91	2,18	0,149	-
р.Льва, права притока р.Ствига, 100 км, с.Переброди	11.06.2020	14	27,98	0,150	7,13	22	1,074	22,73	3,11	1,218	-
	13.07.2020	15	22,22	0,082	7,42	24	0,255	21,82	2,49	0,172	-
СУББАСЕЙН СЕРЕДНЬОГО ДНІПРА:											
р.Тетерів, права притока р.Дніпро, 259 км, питний в/з м. Житомир	25.07.2019	24	29	0,03	0,23	60	0,23	34,27	3,36	0,525	0,13
	10.06.2020	22	58	0,012	11,36	40	0,25	31,20	3,12	0,471	0,051
	13.07.2020	21	42	0,027	9,04	40	0,33	30,72	3,04	0,450	0,080
р.Ірша, ліва притока р.Тетерів, 93 км,Іршанське водосховище, питний в/з смт. Нова Борова	22.07.2019	21	38	0,012	8,72	35	0,17	26,11	2,48	0,375	0,07
	09.06.2020	19	32	0,018	10,08	30	0,13	22,88	2,32	0,223	0,042
	08.07.2020	21	38	0,037	9,28	30	0,30	25,27	2,48	0,212	0,050
р.Ірша, ліва притока р.Тетерів, 31 км від гирла питний в/з м. Малин	22.07.2019	21	67	0,016	8,72	40	0,22	26,11	2,72	0,400	0,080
	09.06.2020	20	131	0,012	10,16	40	0,24	27,04	2,56	0,297	0,339
	08.07.2020	22	90	0,033	9,12	35	0,27	23,33	2,40	0,430	0,140
р.Возня, права притока	22.07.2019	21	32	0,003	7,12	35	0,25	21,76	2,24	0,625	0,450

р.Ірша,8 км, питний в/з м. Малин	09.06.2020	20	29	0,020	8,12	75	0,29	29,12	2,72	0,918	0,125
	08.07.2020	23	32	0,043	7,92	70	0,37	27,22	2,56	1,694	0,220
р.Гнилоп'ять, права притока р.Тетерів,59 км, питний в/з м.Бердичева	12.07.2019	22	48	0,020	8,96	50	0,21	57,12	4,08	0,462	0,140
	10.06.2020	21	61	0,016	9,52	50	0,22	33,28	3,36	0,331	0,064
	15.07.2020	22	45	0,105	8,80	40	0,13	38,08	3,44	0,250	0,048